

PROGRAM GELİŞTİRME ÇALIŞMA GRUPLARININ OLUŞTURULMASI

- **1. Grup:** Program karar ve koordinasyon grubu
- **2. Grup:** Program çalışma grubu
- **3. Grup:** Program danışma grubu üyeleri

Program Karar ve Koordinasyon Grubu

- ▶ Eğitim süreçlerinden doğrudan ve dolaylı etkilenenler
- ▶ Milli Eğitim Bakanlığı Temsilcileri
- ▶ Program Geliştirme Alan Uzmanı
- ▶ Öğretmen Örgütlerinin Temsilcisi
- ▶ Konu Alanı ile İlgili Temsilciler
- ▶ Veli Temsilcileri
- ▶ Öğrenci Temsilcisi

Milli Eğitim Bakanlığı Temsilcileri

- ▶ İlgili Genel M¼d¼r ya da Temsilcileri
- ▶ Talim–Terbiye Kurulu Temsilcisi
- ▶ Teftiş Kurulu Temsilcisi
- ▶ İlgili Genel M¼d¼rl¼k Temsilcisi
- ▶ Program Dairesinden Uzman Bir Kişi

Konu Alanı ile İlgili Temsilciler

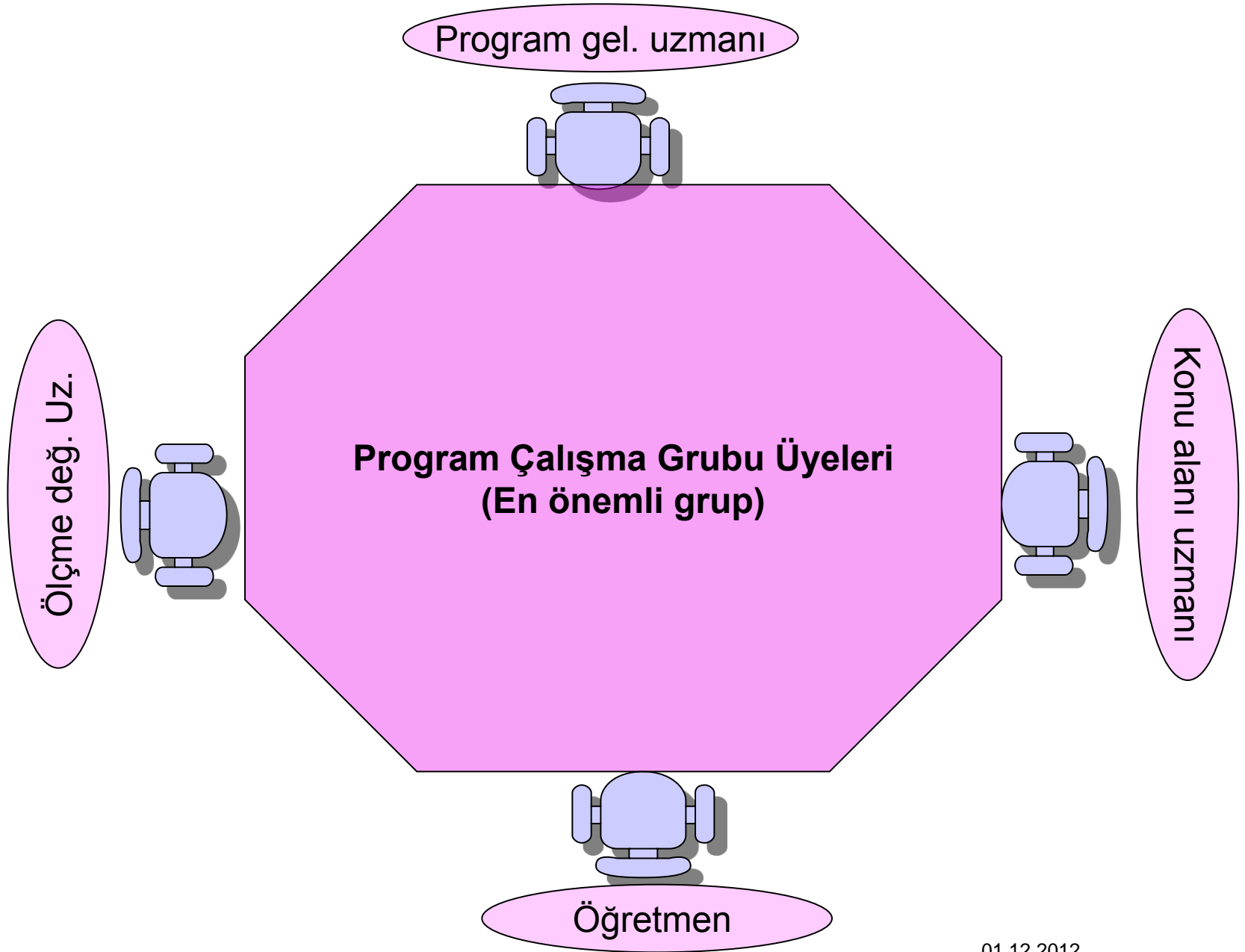
- ▶ Konu Alanı Öğretmenlerinin Temsilcileri
- ▶ Kamu Kurum ve Kuruluşların Temsilcileri
- ▶ İşçi ve İşveren Temsilcileri
- ▶ Meslek Odası ve Birliği Temsilcileri

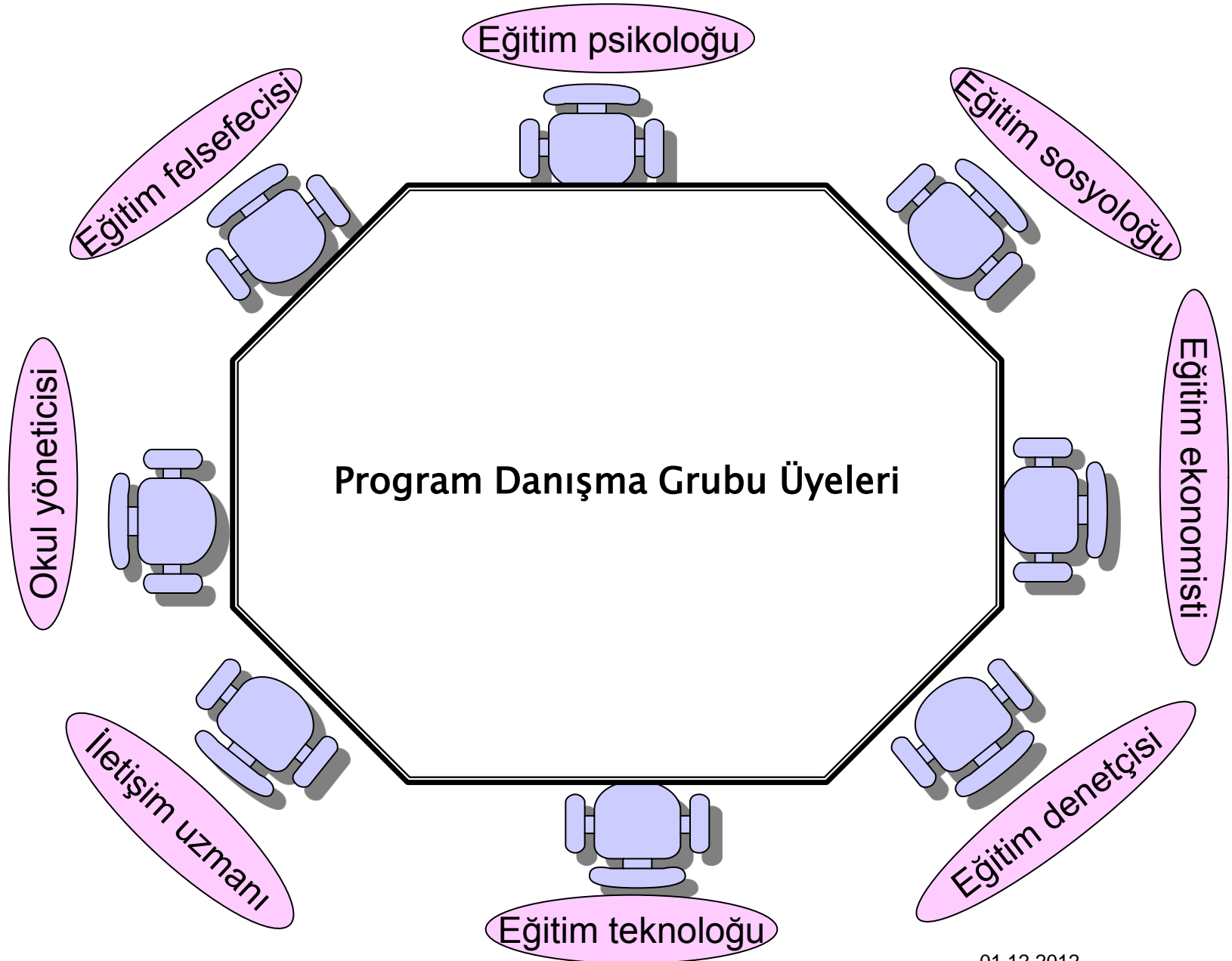
Veli Temsilcileri

- ▶ Okul–Aile Birliği Temsilcisi
- ▶ Okul Koruma Derneği Temsilcisi
- ▶ Öğrenci Velisi Temsilcisi

Program Çalışma Grubu

- ▶ Eğitimde Program Geliştirme Uzmanı
- ▶ Eğitimde Ölçme Değerlendirme Uzmanı
- ▶ İlgili Konu Alanı Uzmanı
- ▶ İlgili Konu Alanı Öğretmenleri

**PROGRAM
TASARIMI
YAKLAŞIMLARI**

Program tasarımı yaklaşımları

Konu merkezli

Öğrenen merkezli

Sorun merkezli

Konu

Disiplin

Konu Merkezli Program Tasarımları

Geniş
Alanlı

Süreç

Disiplinler arası

Öğrenen Merkezli Tasarımlar

Sorun Merkezli Program Tasarımları

Yaşam
Şartları

Çekirdek
(CORE)

Toplumsal
Sorunlar

Yaşam Şartları

- ▶ Toplumun değişen yaşam ortamına uyum sağlaması,
- ▶ Konuların toplumun yaşamına göre düzenlenmesi,
- ▶ Öğrencileri öğrenmeye ve sorun çözme süreçlerini kullanmaya özendirilmesi.

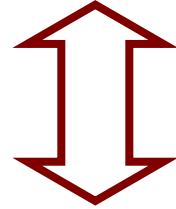

Çekirdek (CORE)

- ▶ Toplumsal Sorunlar
- ▶ İşbirliğine Dayalı Öğrenme Modelleri

**Toplumsal
Sorunlar**

**Toplumun sosyal, politik, ekonomik
gelişmeleri**

Program tasarımı

Program tasarımı
düzenlemek, programın
öğelerini bir araya
getirmenin ötesinde bir
çalışmadır.

Tasarım öğrenciye
istenilen davranış,
beceri ve tutumları
kazandırmada
başarılı olmalıdır.

EĞİTİMDE PROGRAM
GELİŞTİRME MODELLERİ

İhtiyaç Saptama

1. Toplumun beklenti ve ihtiyaçları nedir?
2. Bireyin ihtiyaçları nelerdir?
3. Konu alanı ile ilgili ihtiyaçlar nelerdir?

İhtiyaç Saptamada Temel Sorunlar

1. Genel durum nedir?
2. Öğrencilerle ilgili veriler nelerdir?
3. Ders kitaplarının içeriği nasıldır?

İhtiyaç

- ▶ Farklar yaklaşımı
- ▶ Demokratik yaklaşım
- ▶ Analitik yaklaşım
- ▶ Betimsel yaklaşım

Farklar yaklaşımı

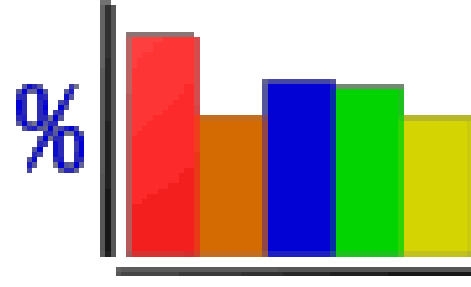

- ▶ Yeterlikler : Bilgi, tutum, beceri

Demokratik yaklaşım

- ▶ İhtiyaç, toplumdaki baskı gruplarının isteklerinden hareketle ortaya çıkar.

Analitik yaklaşım

Betimsel Yaklaşım

- ▶ Varlığı ne yarar sağlar?

- ▶ Yokluğunun ne zarar olur?

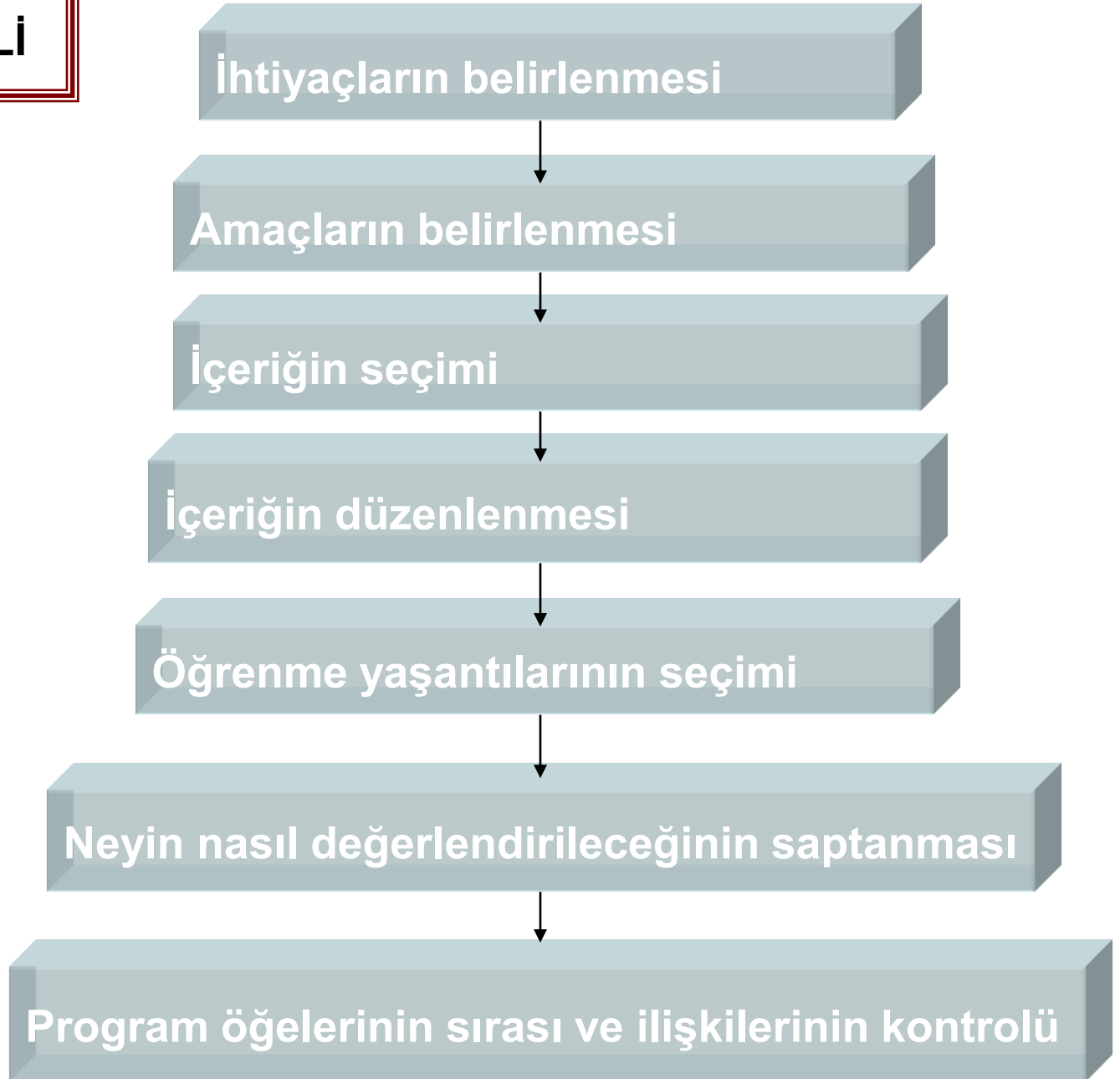

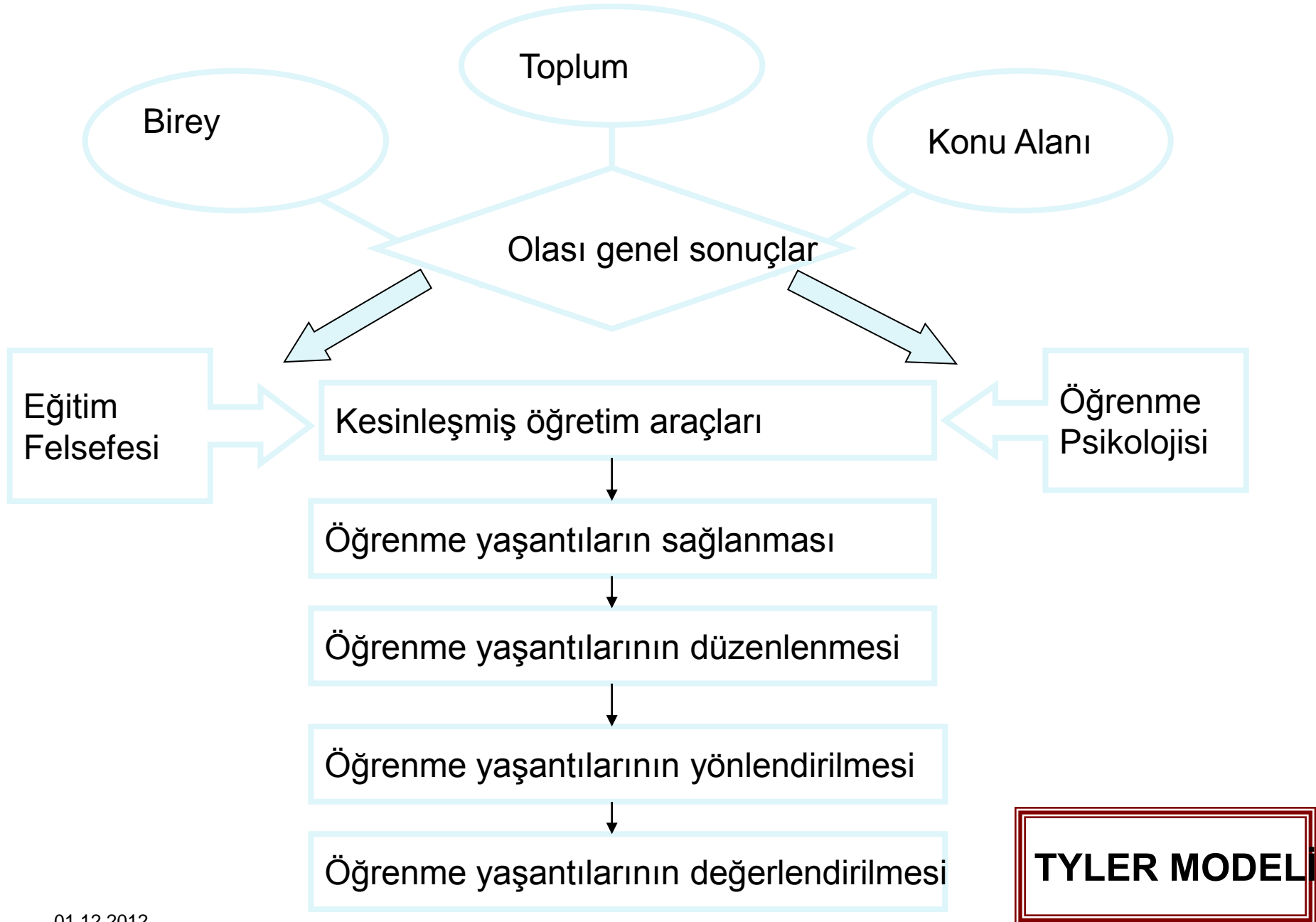
ABD'de Yaygın Olan Program Modelleri

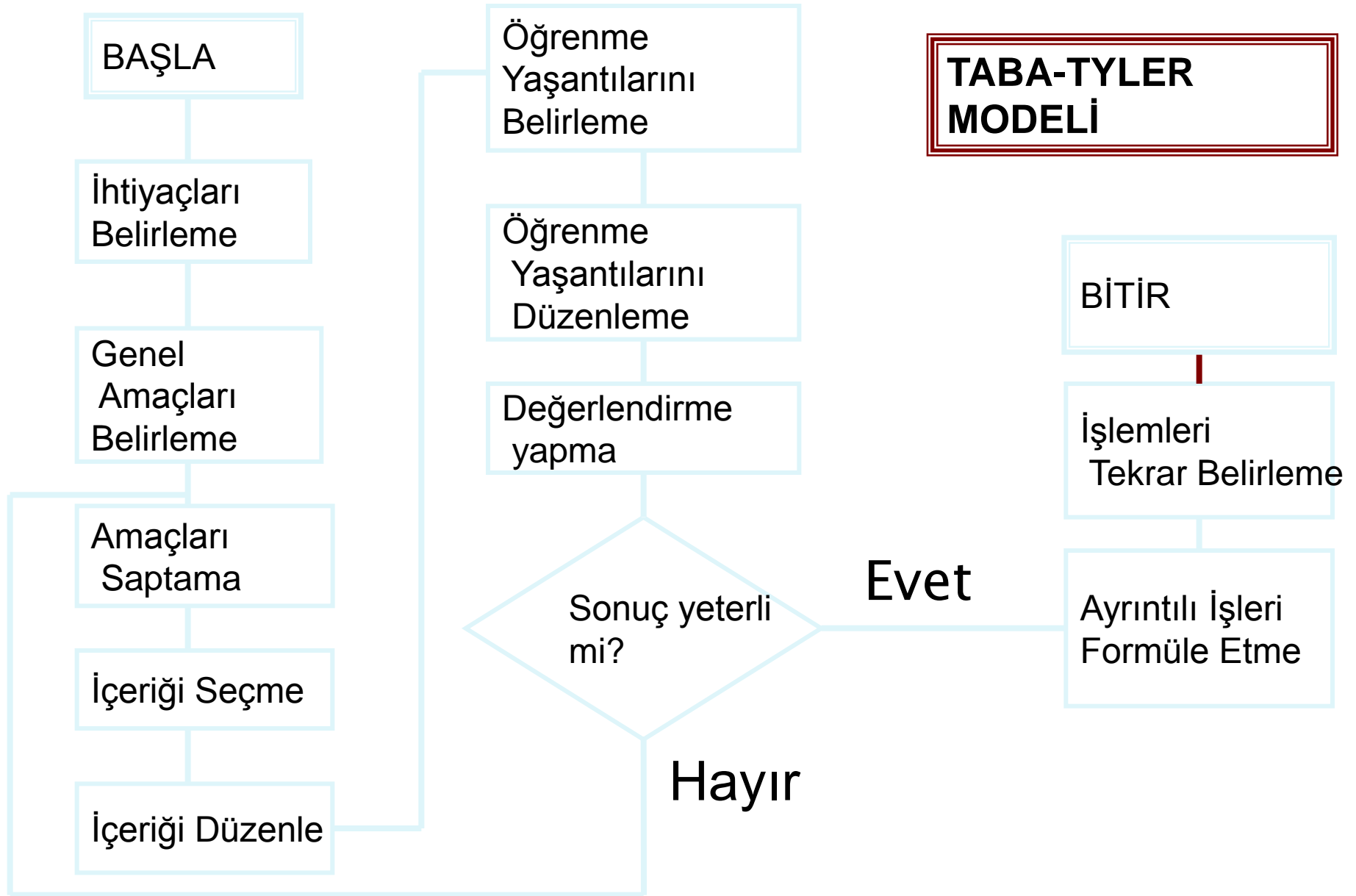
ABD'de Yaygın Olan Eğitim Program Modelleri

- ▶ Taba Modeli
- ▶ Tyler Modeli
- ▶ Taba–Tyler Modeli
- ▶ Sistem Yaklaşımına Göre Program Geliştirme Modeli

TABA MODELİ

Sistem Yaklaşımına Göre Program Geliştirme Modeli

Problemin tanımı

- ▶ Amacın belirlenmesi
- ▶ Komisyon üyelerinin seçimi

Gelişme

- Amaçların davranışa dönüştürülmesi
- Uygun ders planlarının yazılması
- Öğretim materyallerinin geliştirilmesi
- Öğretim ortamının desenlenmesi

Değerlendirme

- Sonuçların değerlendirilmesi
- Sürekli dönüt sağlanması

Avrupa'da Yaygın Olan Program Modelleri

Avrupa'da Yaygın Olan Program Modelleri

Rasyonel
Planlama Modeli

Yenilikçi Model

Süreç Yaklaşımı
Modeli

Rasyonel Planlama Modeli

- ▶ Teknokratik Model
- ▶ Taba-Tyler Yaklaşımı
- ▶ Yeniden Kurmacılık Felsefi Görüşü

Yenilikçi Model

- ▶ “Durumsal Model”
- ▶ Skillbeck
- ▶ Klasik Hümanizm Felsefi Görüşü

Süreç Yaklaşımı Modeli

- ▶ Stenhouse
- ▶ Öğretmenlerin Ders Planı Yapmaları
- ▶ İlerlemecilik Felsefi Görüşü

Rasyonel Planlama Modeli	Süreç Yaklaşım Modeli	Yenilikçi/Durumsal Model
Genel Amaçlar	İçerik-bağlam	Durum Çözümlemesi
Amaçlar	Öğrenme Durumları	Amaçlar
Öğrenme Durumları	Genel Amaçlar	Öğrenme-öğretme Programı Desenleme Programı Uygulama
Değerlendirme	Değerlendirme	Değerlendirme

Türkiye'de Yaygın Olan Program Modelleri

HEDEF

İÇERİK

Program Geliştirme Uzmanları;

EĞİTİM
DURUMLARI

DEĞERLENDİRME

Taba-Tyler Modelinin Etkisi Altındadır.

MEB Program Geliştirme Modeli

Başlangıç

Program çerçevesi

Amaç-süreç

Komisyonların oluşturulması

İhtiyaçların belirlenmesi

Ana konu başlıkları

Hedefler

Öğretim stratejileri

Ünite planları

Ders kitapları
Öğretim materyalleri

Tekrar

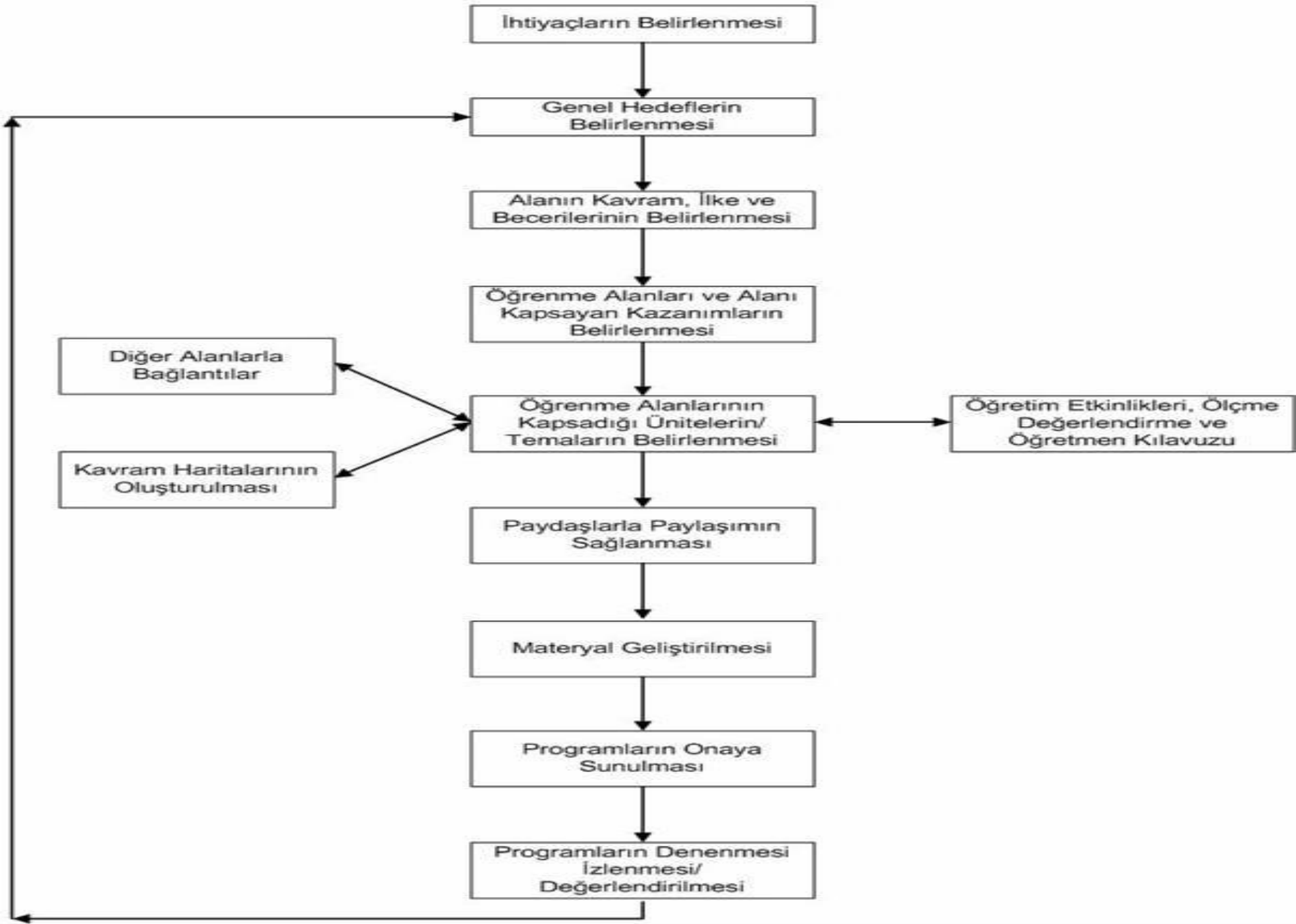
Alan testi hizmet içi eğitim

Programın uygulanması

Değerlendirme

Tekrar

3. PROGRAM GELİŞTİRME MODELİ

BAŞLA

PLANLAMA

İhtiyaçların saptanması
İhtiyaç analizi ve/veya
değerlendirilmesi

Programla ilgili Ulusal
düzeyde araştırma

Politik karar
organı oluşturma

Programın
dayandığı
eğitim felsefesi

Hedeflerin belirlenmesi

Uzak, genel, özel hedefler

Hedeflerin taksonomisi

İçerik seçimi

Hedef-içerik çizelgesi

İçerik düzenlemesi

Programın denenmesi

Öğrenme ortamının düzenlenmesi, çoklu ortamların seçilmesi
Pilot okulların seçilmesi, denenecek programın tanıtılması

Sonucun değerlendirilmesi

Alan testinin uygulanması

Programın uygulanması

Düzeltilmelerin yapılması, uygulama kılavuzunun
hazırlanması ve yeni programın tanıtılması

Sonuç yeterli mi?

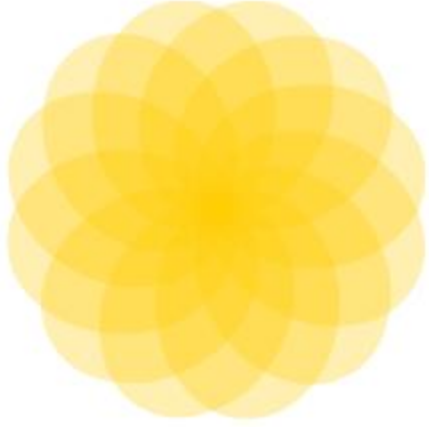
ULUSAL DÜZEYDE
UYGULANMASI

AR-GE birimini oluşturulması
ve programın yaygınlaştırılması

Tamamlayıcı öğretim
programları ve materyalleri

Sonuç yeterli mi?

DEMİREL MODELİ

AM GELİŞTİRME MODELLERİ

Haz: ArŐ. Gör. Ceyhun OZAN
Atatürk Üniversitesi
Eğitim Programları ve Öğretim
Anabilim Dalı

PROGRAM GELİŞTİRME MODELLERİ

ABD'de Yaygın Olan Eğitim Programı Modelleri

Avrupa' da Yaygın Olan Eğitim Programları Modelleri

Türkiye' de Yaygın Olan Eğitim Programı Modelleri

ABD'DE YAYGIN OLAN EĞİTİM PROGRAMI MODELLERİ

- ▶ TABA MODELİ
- ▶ TYLER MODELİ
- ▶ TABA-TYLER MODELİ
- ▶ SİSTEM YAKLAŞIMI MODELİ

TABA MODELİ

“**Tümevarım**” yaklaşımı benimsenerek geliştirilen ilk modeldir. Sekiz aşamada program geliştirme modeli sunulmuştur:

Hilda TABA
(1902 -
1967)

ABD: TABA MODELİ

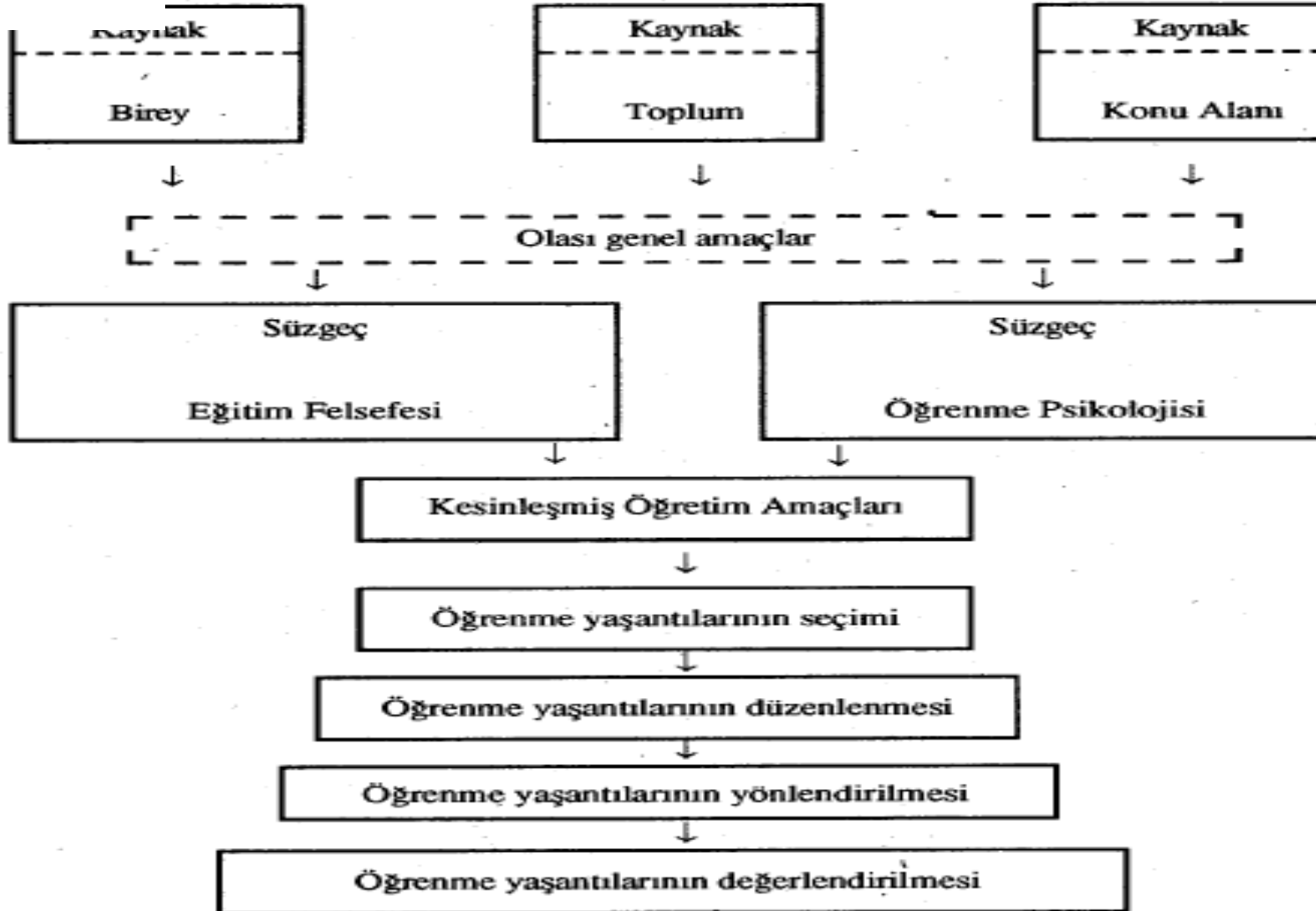
TYLER MODELİ

Tyler modeli **rasyonel** bir model olarak bilinir ve **tümevarım** yöntemini benimser.

Hedefe dayalı model olarak da adlandırılır.

ABD: TYLER MODELİ

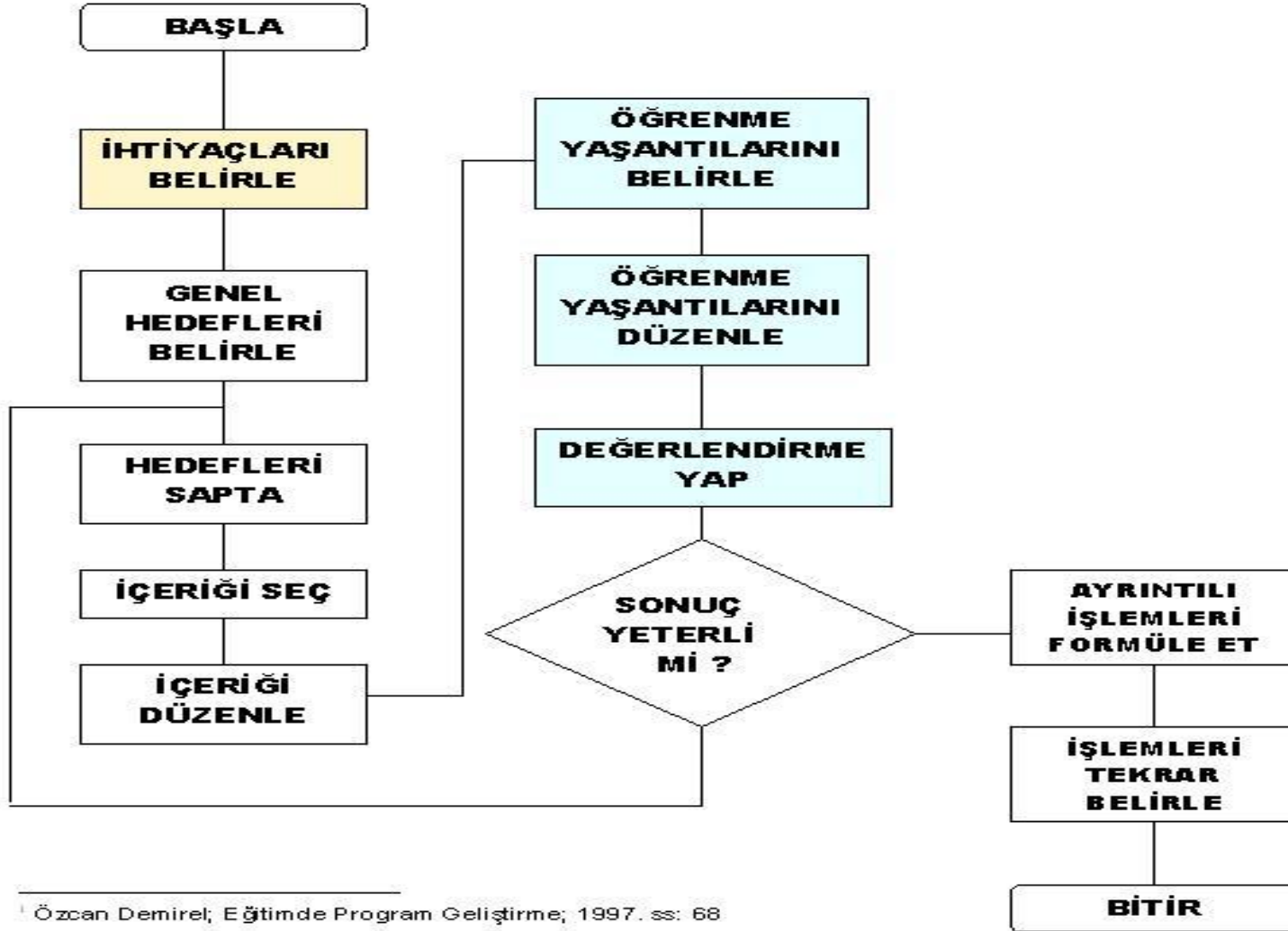
TABA-TYLER Modeli

- Taba ve Tyler modellerinin ortak yönleri ele alınarak geliştirilen **rasyonel** bir planlamadır.
- 1950' li yıllardan günümüze kadar program geliştirme alanında yaygın olarak benimsenen bir modeldir.

ABD: TABA-TYLER MODELİ

A - TYLER PROGRAM GELİŞTİRME (ÖĞRENME) MODELİ¹

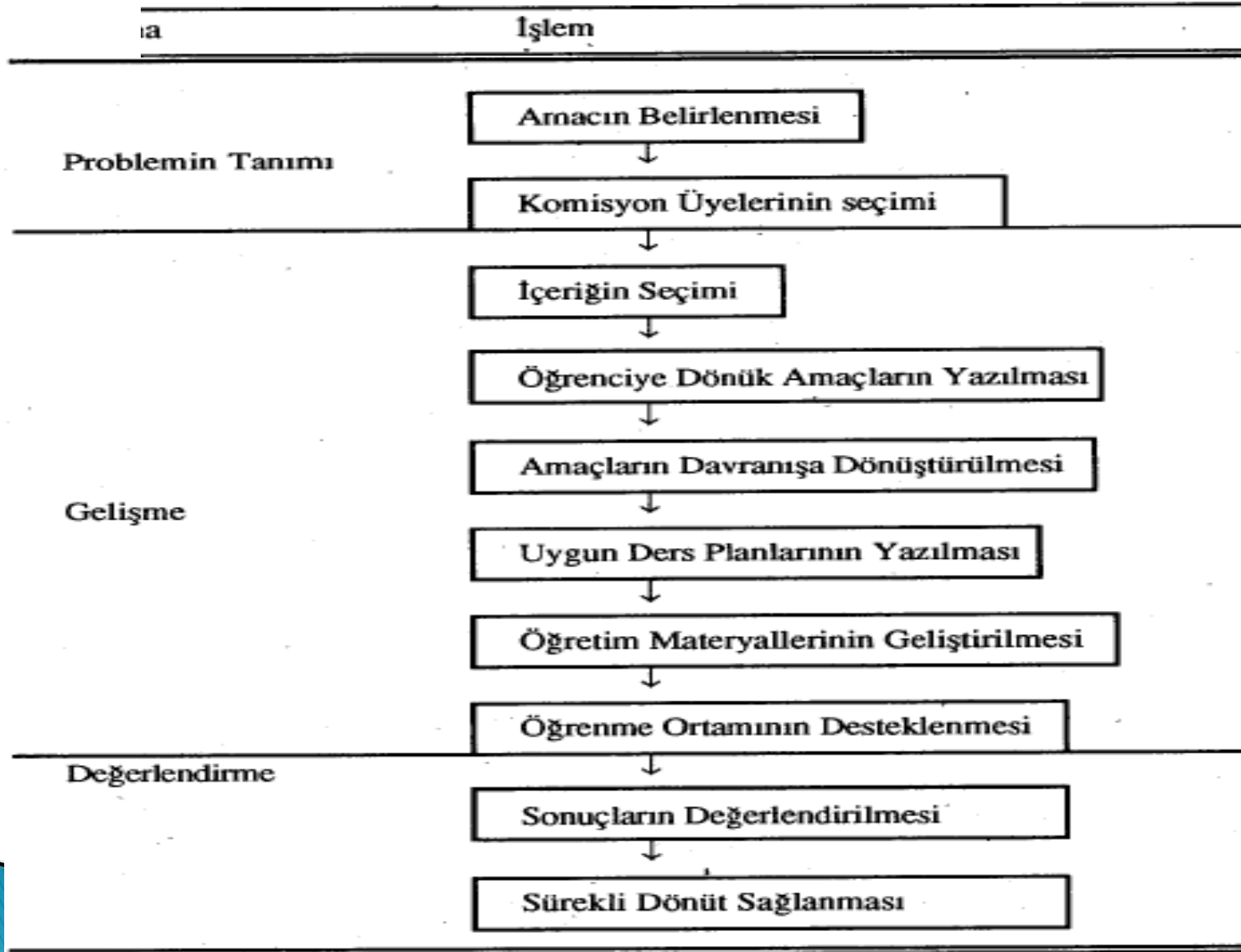

SİSTEM YAKLAŞIMI MODELİ

- **Wulf** ve **Schave** (1984) tarafından sistem yaklaşımı benimsenerek geliştirilmiştir. Genel olarak üç aşamadan oluşmaktadır.

SİSTEM YAKLAŞIMI MODELİ

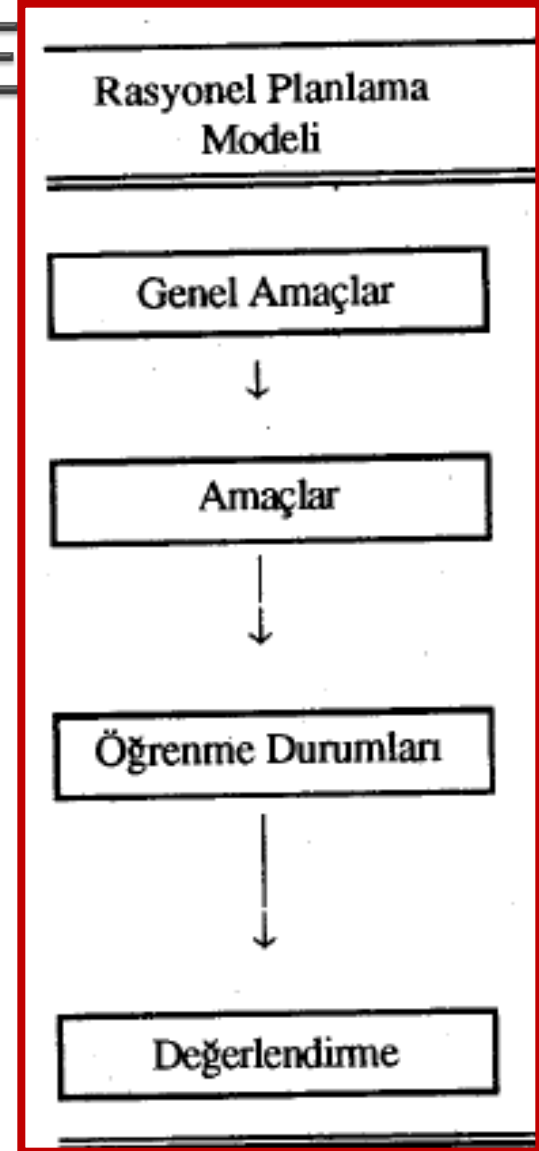
AVRUPA`DAKİ YAYGIN MODELLER

- ▶ RASYONEL PLANLAMA (TEKNOKRATİK) MODELİ
- ▶ YENİLİKÇİ / DURUMSAL MODEL
- ▶ SÜREÇ YAKLAŞIMI MODELİ

RASYONEL PLANLAMA (NOKRATİK) MODELİ

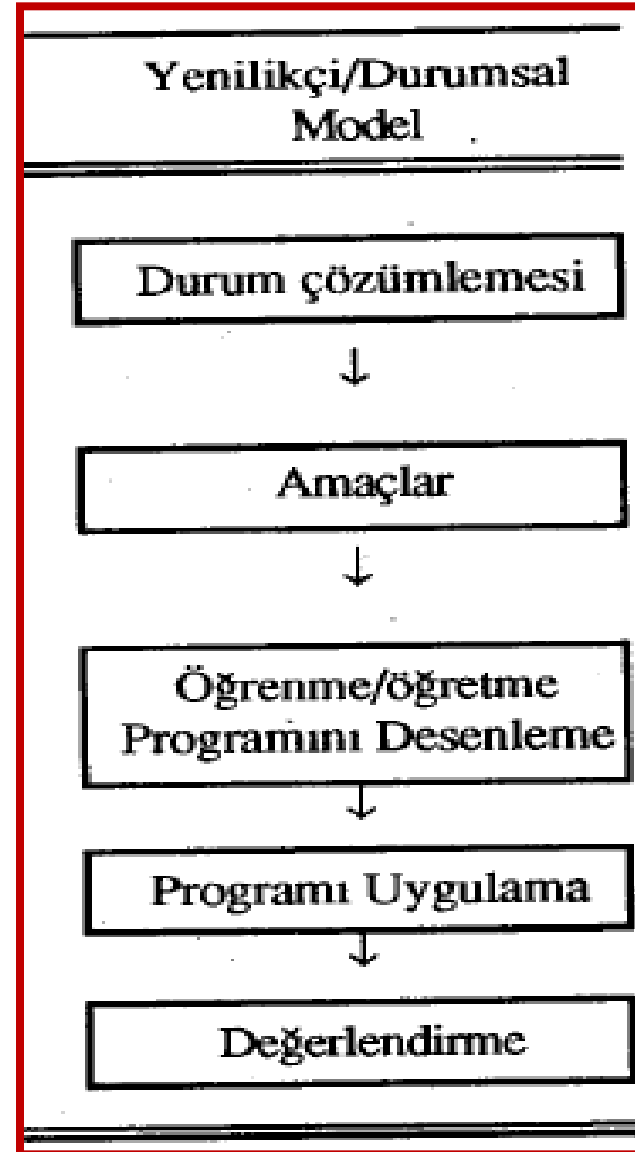
- Taba-Tyler modeline karşılık gelmektedir.
- **Yeniden kurmacılık** felsefi görüşüne dayanmaktadır.
- Öğretmenlerin yaptığı ders planlama sürecinden esinlenerek geliştirilmiştir.

LİKÇİ / DURUMSAL MODEL

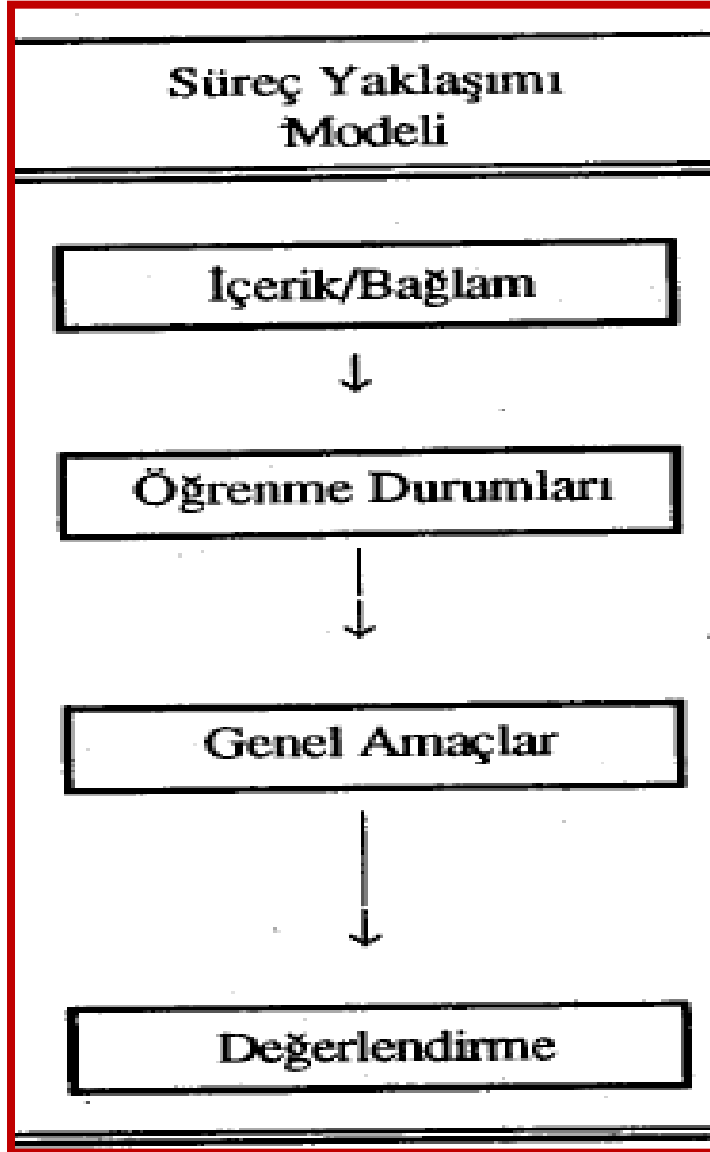
- **Skillbeck (1984)** tarafından geliştirilen modeldir.
- Okul merkezli program geliştirme anlayışı hakimdir.
- **Hümanist** akımdan etkilenmiştir.

İÇ YAKLAŞIMI MODELİ

- **Stenhouse (1975)** tarafından geliştirilen bir modeldir.
- Öğretmenlerin ders planı yapmalarındaki yaklaşımlarından esinlenerek geliştirilmiştir.
- **İlerlemecilik** akımından etkilenmiştir.

TÜRKİYE'DE YAYGIN OLAN EĞİTİM PROGRAMI MODELLERİ

■ Türkiye' de günümüze kadar yaygın olarak **Taba-Tyler modeli** kullanılmaktadır. Buna göre eğitim programları genelde:

1. Amaçlar (hedefler),
2. Muhteva (İçerik),
3. Öğretme-öğrenme süreçleri (eğitim durumları),
4. Değerlendirme, aşamalarından oluşmaktadır.

İhtiyaçların Belirlenmesi

Genel Hedeflerin Belirlenmesi

Alanın Kavram, İlke ve
Becerilerinin Belirlenmesi

Öğrenme Alanları ve Alanın
Kazanımlarının Belirlenmesi

Öğrenme Alanlarının Kapsadığı
Ünitelerin/Temaların Belirlenmesi

Paydaşlarla Paylaşımın
Sağlanması

Materyal Geliştirilmesi

Programların Onaya Sunulması

Programların Denenmesi
İzlenmesi ve Değerlendirilmesi

MEB -2004
Yeni Program
Geliştirme
Modeli

Öğretim
Etkinlikleri, Ölçme
Değerlendirme ve
Öğretmen
Kılavuzu

Diğer
Alanlarla
Bağlantılar

Kavram
Haritalarının
Oluşturulması

2004 İLKÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL ÖZELLİKLERİ

- İlköğretim programlarının geliştirilmesinde özellikle **yapılandırmacı yaklaşım** ve **çoklu zeka kuramı** etkili olmuştur.
- İlköğretim programları;
- Günlük hayattan kopmayan,
- Öğrenci merkezli yaklaşımları ön plana çıkaran,
- Öğrencilerin birbirlerinden farklı olduklarının kabul eden,

2004 İLKÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL ÖZELLİKLERİ

- Milli değerleri kaybetmeden evrensel değerlerin benimsenmesine yönelik olarak öğrenme-öğretme sürecinde farklı öğretim yöntem ve tekniklerini kullanan,
- Yaşam boyu öğrenme isteği duyan,
- Öğrencilerin düşünmeye, paylaşmaya ve soru sormaya özendiren,
- Öğrencileri toplumsal sorunlara karşı duyarlı olmaya yönlendiren ve olumlu toplumsal beceriler kazanmasını da ön plana alan özelliklere sahiptir.

İLKÖĞRETİM PROGRAMLARININ ÖĞRENCİLERE AZANDIRMAK İSTEDİĞİ ORTAK BECERİLER

- ▶ Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisi
- ▶ Eleştirel düşünme becerisi
- ▶ Yaratıcı düşünme becerisi
- ▶ Problem çözme becerisi
- ▶ İletişim becerisi
- ▶ Araştırma–sorgulama becerisi
- ▶ Bilgi teknolojilerini kullanma becerisi
- ▶ Girişimcilik becerisi

İhtiyaç Saptama

1. Toplumun beklenti ve ihtiyaçları nedir?
2. Bireyin ihtiyaçları nelerdir?
3. Konu alanı ile ilgili ihtiyaçlar nelerdir?

İhtiyaç Saptamada Temel Sorunlar

1. Genel durum nedir?
2. Öğrencilerle ilgili veriler nelerdir?
3. Ders kitaplarının içeriği nasıldır?

İhtiyaç

- ▶ Farklar yaklaşımı
- ▶ Demokratik yaklaşım
- ▶ Analitik yaklaşım
- ▶ Betimsel yaklaşım

Farklar yaklaşımı

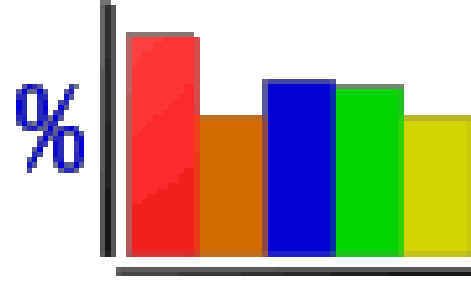

- ▶ Yeterlikler : Bilgi, tutum, beceri

Demokratik yaklaşım

- ▶ İhtiyaç, toplumdaki baskı gruplarının isteklerinden hareketle ortaya çıkar.

Analitik yaklaşım

Betimsel Yaklaşım

- ▶ Varlığı ne yarar sağlar?

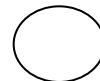

- ▶ Yokluğunun ne zarar olur?

İhtiyaç Belirleme Değerlendirme Teknikleri

1. Delphi Tekniği–Anket Geliştirme
2. Progel–Dacum Tekniği
3. Gözlem
4. Meslek Analizi
5. Ölçme Araçları–Testler
6. Görüşme Grup Toplantıları
7. Kaynak Tarama

Delphi Tekniği–Anket Geliştirme

- ▶ Amacı; konu ile ilgili seçilmiş uzman grubunun akılcı bir yaklaşımla ortak görüşlerinin alınması çabalarıdır.
- ▶ Teknik, bir dizi anketin kontrollü dağıtımı sonucu elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi sürecidir.

Delphi Tekniği'nin Olumlu Yönlere

- ▶ Ekonomiktir.
- ▶ Konu dışına çıkılmaz.
- ▶ Etkilenmeler görülmez.
- ▶ Tartışmalar gerçekleşmez.
- ▶ Karar alma adilce gerçekleşir.
- ▶ Bağımsız düşünmeye yöneltilir.

Tekniğin İşleyişi

- I. Ana amaç belirleme
- II. Uzmanların seçimi
- III. 1. tur: Uzman görüşleri alınır.
- IV. 2. tur: Görüşler incelenir.
- V. 3. tur: Ortak görüşe varılmaya çalışılır.
- VI. 4. tur: Ortak görüşe ulaşmak amaçlanır.
- VII. Sonuçlar sıralanır (çoğunluk, ortalama, azınlık).

Delphi Tekniği Uygulamaları

- ▶ Olayları ve eğilimleri kestirme
- ▶ İhtiyaç analizi
- ▶ Yetişek / programın planlanması
- ▶ Pazar araştırması
- ▶ Standartların oluşturulması
- ▶ Kurum ve kuruluşların amaçlarının belirlenmesi
- ▶ Politikaların belirlenmesi

Projel (Dacum) Tekniği

- ▶ İş ortamında işin en gerekli olan işlemleri işin ustaları tarafından belirlenir.

Progel (Dacum) Tekniği'nin Kullanıldığı Alanlar

- ▶ Eğitim ihtiyacını belirleme
- ▶ Program geliştirme
- ▶ İş tanımlarının yapılması
- ▶ Öğrenci / işçi değerlendirilmesi
- ▶ Beceri testleri geliştirme
- ▶ Öğrenci eğitim ve rehberlik alışmaları

Progel (Dacum) Tekniği'nin İşleyişi

1. Program alanının belirlenmesi
2. Beceri alanlarının belirlenmesi
3. İşlemlerin belirlenmesi
4. Beceri alanları ve işlemlerin belirlenmesi
5. Bilgi ve beceriye dayalı işlemlerin sıralanması
6. İşin gerektirdiği işlemlerin saptanması
7. İşin gerektirdiği işlemlerin değerlendirilmesi

Projel (Dacum) alışmasının Yürütölmesi

A) alışmadan önce;

- 1.Kurum yönetiminin onay ve desteğinin alınması
- 2.Planlama aşamasında çalışacakların belirlenmesi
- 3.Etkinlikler için plan geliştirilmesi

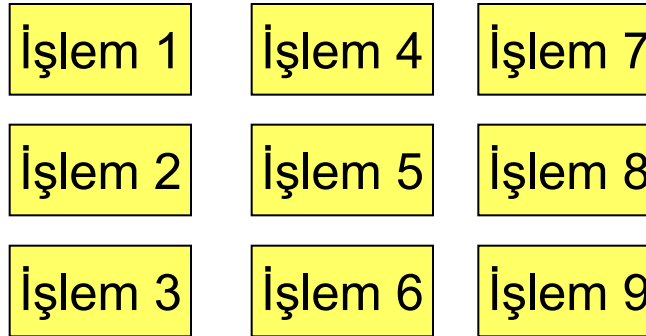
Projel (Dacum) Çalışmasının Yürütülmesi

A) Çalışma esnasında;

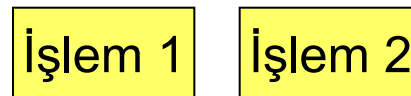
- 1.Komisyonun yönlendirilmesi
- 2.Mesleğin gözden geçirilmesi
- 3.Genel yeteriğin belirlenmesi
- 4.İşlemlerin belirlenmesi
- 5.Görev ve işlem ifadelerinin gözden geçirilmesi
- 6.Görev ve işlem ifadelerinin düzenlenmesi
- 7.Giriş düzeyi yeterliklerinin belirlenmesi
- 8.Özel durumu gerektiren seçenekler

Projel Planının Numaralandırılması

A

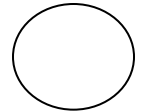

B

Progel (Dacum) Çalışmasının Yürütülmesi

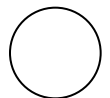
- A) Çalışma sonunda;
1. Değerlendirmeyi yürütecek kişinin belirlenmesi
 2. Değerlendirme araçlarının hazırlanması
 3. Değerlendireceklerin belirlenmesi
 4. Bilgi toplama ve analiz
 5. Gerekli işlemlerin yapılması

Gözlem

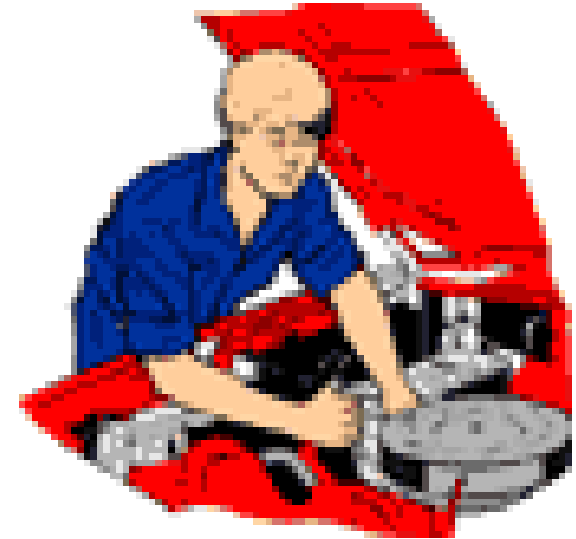
Likert tipi ölçek hazırlarken;

- ▶ Tutum cümlesi oluşturulur.
- ▶ Tutum cümlelerinin karşısında genellikle 5 kategorili bir ölçek bulunur.
- ▶ Ön deneme büyük bir gruba uygulanır.
- ▶ Sonuçlar puanlanır ve toplanır.
- ▶ Madde analizi yapıp tutum ölçeği uygulamaya konur.

Meslek / İş Analizi

- ▶ İş belirlenir.
- ▶ İşe ilişkin kaynaklar incelenir.
- ▶ İşlem basamakları taslak listesi hazırlanır.
- ▶ Liste incelenir.
- ▶ Kullanılacak araç geliştirilir.
- ▶ İşte çalışanlar belirlenir.
- ▶ Örneklem planı geliştirilir tasarım analizi yapılır.
- ▶ Aracı uygulama
- ▶ Bilgileri inceleme / değerlendirme
- ▶ İş envanteri düzenleme
- ▶ Raporu düzenleme ve program geliştirmede kullanma

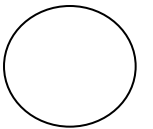
Ölçme Araçları - Testler

- ▶ Bireyde aranan özelliklerin ne miktarda var olduğunu saptamak üzere yapılan işlemlerdir.

Görüşme-Grup Toplantıları

- ▶ GÜdümlü görüşme
- ▶ Yarı güdümlü görüşme
- ▶ Doğal görüşme

Kaynak Tarama

- Literatür Tarama
- Raporları Değerlendirme
- Mevcut Programı İnceleme

